

*Дулгер В.В.
Декан факультету підготовки фахівців
для підрозділів кримінальної поліції
Одеського державного університету
внутрішніх справ
кандидат юридичних наук,
полковник поліції*

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

В умовах динамізму суспільно-політичних, громадських та економічних процесів, ускладнення управління громадськими концепціями, ефективність організації оперативно-розшукової діяльності Національної поліції України значною мірою визначається глибиною і всебічністю аналізу отриманої інформації та виробленням на її основі відповідних управлінських рішень. У зв'язку з цим ефективність роботи оперативних підрозділів Національної поліції України залежить аж ніяк не тільки з індивідуальних ділових властивостей і оперативно-технічної оснащеності працівників, але і від ефективності системи інформаційно-аналітичного забезпечення [1, с. 588].

Дослідженням вказаної проблематики займалася значна кількість науковців, серед яких необхідно вказати праці: С.В. Албула, О.М. Бандурки, М.С. Вертузаєва, В.П. Євтушка, Ю.Ф. Жарікова, В.Ю. Журавльова, В.П. Захарова, І.П. Козаченка, В.П. Кувалдіна, В.І. Лебеденка, Ю.Ю. Орлова, С.С. Сочинського, І.Н. Паріна, В.Л. Регульського, В.В. Шендрика, І.Р. Шинкаренка та інших. Вони одноголосно стверджували, що підвищення ефективності роботи правоохоронних органів на сучасному етапі неможливе без удосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення оперативно-розшукової діяльності.

Як справедливо вказує В.В. Шендрик, інформаційне забезпечення оскільки воно є задатком оперативно-розшукової діяльності, повинно охоплюватися також й аналітичним забезпеченням [5, с. 27]. В свою ж чергу, інші науковці зазначають, що під інформаційним забезпеченням слід розуміти консолідацію масивів даних у вигляді баз і банків даних, формування, систематизацію, а також перетворення оперативної інформації з отриманням нових знань для прийняття управлінських рішень [3, с. 643].

Слід зазначити, що на сьогодні основними завданнями інформаційно-аналітичного забезпечення підрозділів Національної поліції України є:

- використання можливостей оперативного отримання інформації у повному, автоматизованому та зручному для користування вигляді;
- збирання, обробка та узагальнення оперативної, оперативно-розшукової, оперативно-довідкової, аналітичної, статистичної та контрольної інформації для оцінки ситуацій та прийняття обґрунтованих оптимальних рішень на всіх рівнях діяльності правоохоронних органів;

- забезпечення динамічної та ефективної інформаційної взаємодії всіх структурних служб правоохоронних органів з іншими підрозділами та державними установами;

- забезпечення захисту інформації тощо [5, с. 26].

При цьому, інформаційно-аналітичне забезпечення включає в себе такі підсистеми:

- комунікації, тобто напрями і процес обміну інформацією;
- персонал, що забезпечує функціонування інформаційної системи;
- методи і процедури збирання, передавання, зберігання і перетворення інформації;
- організаційно-технічні засоби;
- інформацію, необхідну для виконання однієї або декількох функцій управління.

Необхідно наголосити, що сучасне і повне інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності оперативних підрозділів Національної поліції у протидії злочинам з використанням як негласних, так і гласних відомостей є однією з умов підвищення рівня організації їх роботи [4, с. 27].

На нашу думку, отриману інформацію щодо злочинів можна класифікувати на чотири групи: відомості, одержані від осіб, яких конфіденційно залучено до виконання завдань ОРД; від інших підрозділів правоохоронних органів, які не здійснюють оперативно-розшукову діяльність; від працівників зарубіжних правоохоронних органів і організацій; від громадян у формі усних і письмових заяв та ЗМІ.

Підводячи підсумки, можна сказати, що інформаційно-аналітичне забезпечення оперативно-розшукової діяльності є фундаментом для планування, прогнозування і здійснення оперативно-розшукової діяльності. При цьому, автоматизовані інформаційні системи є найважливішим елементом організації роботи підрозділів оперативно-розшукової діяльності [2, с. 157]. Аналіз ситуації у сфері боротьби зі злочинністю свідчить про наявність нагальної необхідності розробки нових концептуальних підходів щодо інформаційно-аналітичного забезпечення оперативно-розшукової діяльності у сфері протидії злочинності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Албул С.В. Обмін інформацією між суб'єктами оперативно-розшукової діяльності: сучасні проблеми та шляхи вирішення. *Актуальні проблеми кримінального права, процесу, криміналістики та оперативно-розшукової діяльності: тези IV Всеукраїнської науково-практичної конференції* (м. Хмельницький, 26 лютого 2021 р.). Національна Академія Державної прикордонної служби України ім. Б. Хмельницького; НДІ вивчення проблем злочинності ім. Академіка В.В. Сташиса; НАПрН України. Хмельницький: Вид-во НАДПСУ, 2021. С. 587–589.

2. Албул С.В. Перспективи розвитку оперативно-розшукового законодавства в Україні. *Роль та місце правоохоронних органів у розбудові демократичної правової держави: матеріали XIII Міжнародної науково-*

практичної інтернет-конференції. (м. Одеса, 31 березня 2021 р.). Одеса: ОДУВС, 2021. С. 156–158.

3. Основи оперативно-розшукової діяльності: курс лекцій / С.В. Албул, С.А. Дроботов, Г.І. Масяйкін, Д.М. Павлов; за заг. ред. С.А. Дроботова. К.: Інститут УДО України Київського національного університету ім. Тараса Шевченка, 2022. 196 с.

4. Форнальчук І.Л. Функціональне призначення Департаменту інформаційної підтримки та координації поліції «102» щодо забезпечення оперативно-розшукової діяльності / С. В. Албул, І. Л. Форнальчук. *Оперативно-розшукова діяльність Національної поліції: проблеми теорії та практики: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф.* (м. Дніпро, 8 листопада 2019 р.). Дніпро: ДДУВС, 2019. Ч. 1. С. 25–28.

5. Шендрик В. В. Міжнародний досвід використання підрозділів поліції для отримання оперативно-розшукової інформації. *Право і безпека*. 2009. № 1. С. 24–29.

Карагуца Г.А.

*курсантка 303 взводу факультету підготовки
фахівців для підрозділів кримінальної поліції
Одеського державного університету внутрішніх справ*

Науковий керівник:

Поляков Є.В.

*Доцент кафедри оперативно-розшукової діяльності
факультету підготовки фахівців для підрозділів
кримінальної поліції Одеського державного
університету внутрішніх справ
кандидат юридичних наук, доцент,
полковник поліції*

КОНТРОЛЬ ТА НАГЛЯД ЗА ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

Нагляд прокурора за оперативно-розшуковою діяльністю як вид контролю обумовлений специфікою здійснення оперативно-розшукових заходів. Особливість даних дій полягає в тому, що вони значною мірою носять негласний характер і здійснюються із застосуванням тактичних прийомів, методів та засобів, відомості про які становлять державну таємницю. Деякі науковці вважають за необхідне виділити прокурорський нагляд за виконанням законів органами, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність, як самостійну галузь прокурорського нагляду [4, с. 101].

У чинному законодавстві серед інших галузей прокурорського нагляду законодавець виділяє і нагляд за виконанням законів органами, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність, визначаючи, що предметом нагляду в цій галузі є дотримання прав та свобод людини та громадянина, встановленого порядку розгляду заяв та повідомлень про скоєні кримінальні правопорушення, а